

REGÉLO.

Pesten csötörtökön november 28^{kán} 1838.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is vált-hatnak példányt. A folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

ELBESZÉLÉS.

A z i f j a k.

(Polytatása.)

A' nő szép volt; — a' rózsafény, melyet az első, talán kellemes álom arczára lehelt; a' keblének kellemait gyéren fedő pongyola; az arczán mutatkozó zavar, melly az idegennek megpillantásával még nagyobb fokra hág vala, rendetlenül, de kellemes fodrokban elomló barna haja csábító varázsszal lepett volna-meg mindenkit.

A' szép nymphea-alak, miután a' reá bámult idegent üdvezlette, sebesen az ifjúnak ágyához szaladt, 's „kedves Kálmánom! — szólla gyöngéd szeretet hangján — talán valami bajod történt?“

— Ezen érdemes ur el fogja beszélni! — mond gyöngé hangon a' kérdeztetett.

A' hölgy nagy fekete szemeit az idegenre függeszté, tőle felvilágosítást várva. Ez meglepetve látszék lenni; darabig némán maradt; majd elbeszélé az ifjúnak vízbe esését 's kiszabadulását.

Mig beszélt, a' beteg szunyadni látszatott. Idegenünk nem akart tovább alkalmatlan lenni; azért is kikérvén jövődöben betegének meglátogathatását, eltávozott.

III.

Kálmán és Clementine egy atyának és anyának gyermekei valának. Anyjokat kisdéd korukban elveszték. Atyjok, ki katonatiszt vala, azon időben halt-meg, midőn Kálmánnak határozatot kelle tenni, milly életmódot válasszon. Célja, mig iskoláit futá, a' katonaság volt: de atyja halálával könnyű vala olly körülmények közé jutni, mellyek fejében minden tervet és reményeket semmivé tettek. Ő játszó kezébe jutott; 's minthogy az első szerencse kedvezett, tovább ment e' veszélyesidőtöltésben. A' veszteség, az ebből származó nyugtalanság 's bánat, az éjszakázás károsan hatott egészségére; 's nem volt senki, ki ez örvény széléről visszaránthatta volna; — az őt gyöngéden szerető hugnak esdek-lései sikeretlenek valának. Sokszor az álmatlanságtól 's bortól el-

gyöngítve, mint árnyék tébolygott haza. De kiben a' vétekbe egészen elmerülés még nem nyomta-el a' lélekismeret szavát; ez feltámadván, könnyen kétségbeesésbe vezeti a' szerencsétlent. Így történt az, hogy egy éjen rosszabb szerencsével játszva, mint egyébkor, gyöngesége 's a' benne feltámadt lelki fájdalom a' Dunába ránták őt, honnan az idegen ifjú által láttuk kiszabadíttatni.

Clementine egy nálunk serdült szelidebb éghajlati növény volt; lehete mondani: Istennek őt egy más világba kellett volna teremteni, hogy boldog lehessen, hol talán az emberek, vagy akármi névvel nevezendő teremtetések finomabb anyagból vannak alkotva, mint mi szegény földi halandók; hol a' világi körülmények folyása tisztább, 's nem ellenkezik olly merően a' szív érzelmeivel; hol a' sors nem sujt olly halálosan, 's a' vesztés órájiban nem csupán önkéblünkől kell meritni vigasztalást.

Clementine jó volt és szelid, 's e' szelidség és tiszta lélekismeret, melyet vidámság szokott követni, nyugodttá tevék. A világtól sokat nem várt; vesztetni jókor megtanult; örömet keveset élhete. A' nagy világi zajoktól örömet vonult-el; a' város lármás mulatságait nem kereste; vétkeitől iszonyodott. Apróbb foglalatosságaiában, 's hangszere hangjaiban talált gyönyört és kedves időtöltést. Testvérét, ki egyedül volt szeretetének e' földön megmaradt tárgya, forróan szereté.

Arcza nem volt olly tündér-szépség, millyet az ifjúi tüzes képzelet ideálul teremt magának: de elég szép arra, hogy a' csendesebb és hiú tünemények után nem kapkodó kebelben azzá válhassék. A' természet őt szépnek, csábító szépnek teremteni nem is akará, 's az arczán levő szép vonások csak arra valók voltak, hogy lelki szépségének eleven tükrei legyenek. Nem is lehete valamelly egyes részt arczából kiemelni; az egésznek volt valamelly mondhatlan bája, 's mint a' régi görög és romai classica művek, valamelly foghatlan kellemmel előntve.

Gusztáv, az említett ismeretlen, lobogó láng volt; de nagy szalmatüz, melly hirtelen ellobban, 's nyom nélkül marad. Benna, mint valamelly vulkánban, apadhatlan volt az anyag, melly forrott és égett; 's ha kiütt, pusztító lávaként ragadt magával mindent. Heves volt, mintha melegebb éghajlat szülötte volt volna. Érzése, mint a' hegyről megeredt zápor, nehézséget semmiben sem akart ismerni, 's gyors vala mind határozatban mind tettben. Még is e' tűz, e' heves vérmérséklet mellett a' legnemesebb és szánakozóbb szívvél birt. Hol segítségére szükség vala, kész volt azt élete kockázásával is nyújtani; de ugyan csak ki megbántotta, ahoz harag-

jában engesztelhetlen volt, 's lázadt tüzében engedni senkinek sem tuda. A' jó ifjú ilyenkor vad állattá fajult szelid emberbaráthól.

IV.

Mit érzett Gusztáv mindjárt azon éjen, mellyen a' történet esék, nem nehéz lesz kitalálni. A' kedves arcz kelleme az éji re-gényes történet által még inkább kiemelve akármely fiatal szivre nagy hatással munkált volna. De őt különösen az arczon mutatkozó szelid és nyugodt lélek ragadta-meg. Azon néhány napig mellyet a' szerencsétlen ifjú ágyában töltött, tanúja volt Gusztáv a' leggyöngé-debb testvér-szeretetnek. Illyesmit ő még soha sem látott. Mióta az első ifjúi gerjedelmek benne fellobbantak, sok szebb arcztól lángra gyult ugyan: de ezen láng csak hamar magától elaludt, elalvása után mindig ürességet hagyva maga után. Most ez ürességet betöltve érezte. Ez az ő természetével ellenkező csendes szelidség erővel vonzá magához, valamint a' magnes ellenkező sarkai vonatnak egy-máshoz.

Midőn valaki olly lekötelező szolgálattal lép-fel előszer is, mint Gusztáv, 's olly ajánló külsővel bir, mint ő; — midőn a' deli testalkat, arczon elfutó eleven rózsaszín, szemekben lángoló tűz ifjú Apollóvá teszik őt; midőn e' tűz szelid viselet, tudomány, és miveltség által mérsékelve van: akkor valamely különös sympathia nélkül is támadhat a' hölgy keblében szerelem; ámbár azt sem lehet tagadni, hogy van különbség azon szerelem közt, mellyet különös rokon érzet nélkül jeles tulajdonok elismerése 's hosszabb társalkodás szül, és a' közt, melly egy látás 's a' kebelben egyszerre támadt mozdulat következménye. Ama csendesen életbe hozott tűz, melly idővel behamvad, elalszik, 's más kezek által ismét felgyujtathatik. Ez csak egyszer lép életbe, mint a' világ napjai a' teremtes napján; de sugár anyagja ki nem hal, el nem alszik.

Clementine keblében a' Gusztáv iránt első látásra is egyszerre érzett heves sympathiát ennek jelessége még jobban felgyujtotta; testvérevel elkövetett tette a' háládatosság érzelmét gerjeszté benne. Mi csuda, ha ennek következménye lángoló 's hű szerelem leve?

Mig Kálmán betegsége tartott, gyakran kérte hugát: játszanék a' klaviron néhány darabot a' látogatásra jött Gusztávnak: de Clementine némán maradt, 's a' fortepiano érintetlen. Éjjel nappal testvére ágyánál volt, mint nemő a' holt ifjú sirja felett. — Kálmán felgyógyult, 's ehault a' betegséggé fajuló játék szenvedély is. Uj életet látszott ismét nyerni, 's ezt Gusztávnak köszönheté, kivel

kevés idő múlva szorosabb barátsági kötéllel lön összekapcsolva. A' zene most megzendült, 's hangja varázs erővel hatotta által és ráztam meg Gusztávot. Ott ült, vagy állott a' muzsikáló és daloló lányka mellett, 's édes érzésekbe merülve hallgatá a' szép hangokat, mint első kikeletkor pásztor a' megzendült fülmile énekét.

Clementine játzsása ha nem volt is mesteri, de benne tűz és érzés ömlék-el, mint hajnali rózsafény a' vékonyra vonult felhőn.

És így suhant-el sok boldog óra, sebesen áradozó szellőként, 's fölöttek lengett a' boldogság angyala.

V.

Az ifjúság kellemmel 's virulással teljes kor: de egyszersmind a' zajló vérnek 's esztelenségnek kora. Kicsoda eléggé merész állítani, hogy éltenek e' veszélyteljes szakát minden nagy botlás nélkül futotta által? Ezzel vagy igen erős keblű, vagy pedig és többnyire gyáva lélek dicsekedhetnék. E' két szélső közt járó többség sokszor és különféle félrelépéseket követ-el. 'S ha a' félrelépések némelyeknél a' körülmények összeütközésével, szerencsájök örökös elsüllyedésével végződnek: meg kell-e tagadnunk szánakozásunkat a' szerencsétlentől, kit ifjúi zajló vér 's tapasztalatlanság tettek szerencsétlenné?

Kálmánt balcsillagzata ismét kártya-asztalhoz vezeté, 's mig néhány óra lefolyt, vagyonának nagyobb részét elveszté. Éppen a' vesztés legnagyobb fölhevülésében volt, midőn valaki háta megett kezéből a' kártyát kivevé.

Kálmán megütközve és boszankodva tekintte hátra; de Gusztávot piltantván-meg, nyomban lecsendesült.

— Te vagy Gusztáv? — monda.

En vagyok — szól amaz — 's látom, ismét szükséged van reám, hogy e' veszélyes helyről kiragadjalak. Jer innen!

— Csak még néhány perczet — szólt Kálmán — mig elvesztett pénzemnek legalább egy részét visszanyerhetem.

Egy pillanatig sem késhetel. Jer, minden percz több több vagyon — 's erkölcsvesztésbe kerül.

— Gusztáv, Gusztáv! — szólt fájdalmas hangon Kálmán, kinek a' vesztés kínnal fektűt szíven — nem látod-e e' csomó pénzt? Ez az én vagyonom; az én elvesztett vagyonom. Szólj, miképpen hagyjam azt itt?

Való, — 's ez atyád csaknem egész életebeli keresménye vala. De már most megesett. Intvén és óvjon e' vesztés hasonló botlásoktól; — most pedig fúsd ez iszonyú helyet; — jer velem, fúsd innen!

Kálmán némán sohajtott. Még szíve nem volt megromolva egészen. Gyöngye volt ő inkább, mint rossz. Gusztávnak engedni, azon kívül, hogy már egyszer élete szabadítójávé leve, az általa hozzá mutatott tiszta barátság is indítá. Kész lett volna most is, bár nem minden kedvetlenség nélkül, neki engedni: de a' kártya-asztal hősei, kik nem örömmel nézték Gusztávnak beavatkozását, 's Kálmánt nem akarák maguktól bocsátni, felszóllaltak éles gúnynyal „Kálmán, te mégy? De hiszen menj; neked azt Gusztáv parancsolja!“

E' gúnyszó nem hibázta-el célját, 's éles fájdalommal csapott mindegyiknek lelkébe. Egyikben a' harag, másikban a' szegény, 's megalacsonyítás érzelmeit költék-fel.

Gusztáv megvető pillantatot lövelt a' társaságra szóllván: Igen, neked jőnöd kell, bármit beszéljenek is társaid. Itt a' levegő is veszélyes. Én téged itt nem hagylak, itt nem hagyhatlak.

A' szó nyomatósan 's némi méltósággal, és mind e' mellett a' barátság tiszta hangján volt mondva; de hogy bemenetelt Kálmán szívébe még sem talált, oka az volt, mivel ő nem érzett Gusztáv iránt olly tisztán, mint ez ő iránta. Minden tisztelet 's hála érzelme mellett sem nyomható-el keblében azon idegenséget, melyet hibáink ismerői 's jobbítói iránt szoktunk érezni. Ez idegenség eddig nem mutatkozhatott nagy mértékben: de most, midőn Gusztáv olly egyszerre jött közbe, hogy a' legnagyobb szenvedélylyel vitt játéktól elvonja; 's midőn ezt olly elhatározottan, 's valamelly felsőbbbségi érzettel akará kivinni: a' játszó társak szózatja mélyen 's erősen illeté ez idegenség hurját keblében. Két akarat vivott benne: barátja tanácsának engedés, melyet a' még nem egészen elaltatott okosság javalt, 's a' maradás, melyet az olly erőssé lett szenvedelem sugallt. 's azon gondolat szépitett, hogy társai előtt önállása megmutatásaért nem kell a' baráti szíves intésnek engedni.

!(Vége következik.)

PESTI VIZSGÁLÓ.

Gyászhir. — Pesten nov. 21-kén élete 67-ik évében ideglázból szenvedő-el t. n. Nedeczki Nedeczky Örsébet asszonyág, t. n. Nedeczki Nedeczky Ferencz urnak hitese. Hideg tetemei Csórban (Fejér vgye) létező nemzeti sirholtba vitettek. — Gyászolják hálálát szeretett férjén kívül gyermekei: Ferencz, t. n. Fejér vgye rendes főjegyzője, 's több t. n. megye táblabírája; Maria, t. Visontai Kovács József, több t. n. megye táblabírájának hitese, és néhai Örsébet leányától, néha

Kápolnai Kápolnai Antal t. n. Tolna vgye táblahírāja hitésétől elmaradott unokái: Károly, József, Ferencz, és Rozália.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Rozmár (*Trichechus Rosmarus*) A' rozmár-fogak nem csekély ágát teszik a' kereskedésnek. A' gyarmat ezeket Bering utja és Bristol-öble körül lakóktól vásárolja. Alentokat is küldenek ugyan évenként Aljüska felszigetre rozmár-vadászatra; hol nyaratszaka közönségesen nagy csapatokban szoknak a' fiatal rozmárhímek megjelenni, mellyeket hihetőleg az öregebbek, mellyek a' földszark körüli tartózkodást inkább kedvelik, szorítanak ki tanyájokból. Azonban legtöbb rozmár még is a' fennebb említett bering uti és bristol-öbli vadászok fegyvere alatt hull-el. Ez állatok vadászása mindent, ki üldözésükben részt nem vesz, borzalommal tölt-el.

Legörömostebb telepednek a' rozmárok olly partok legalsó parkányára, mellyeket tavaszi dagályok hajjai szoknak elborítani. Ha az Aleut rozmár-vadászatra indul, egymástól elbucszik, 's magát mintegy bizonyos halálra készíti, mert fel, hogy vagy a' feldühült rozmár agyarán leheli ki lelkét, vagy az ökdökles 'heve által elkapott vadászok vigyázatlanságának esik áldozatul, noha ugyan ilyen szerencsétlenségek igen ritkán történnek.

A' szükséges előkészületek és czerimoniák elintézése után a' lándsák és harezbárdokkal fegyverkezett vadászok parti-hosszszanta a' rozmárok tanyáját megkerülik, azután magukat felosztva egymástól csekély távolságra állván a' rozmárokat nagy lármával megrohanják, őket beljebb, a' sziget közepe felé riasztandók; mert ha csak egynek sikerül is a' part körül heverésző állatok közül tengerbe meneketni, a' többi is visszatartóztatlanul utána rohan, es e' szörnyű, erős és felbőszített állatok földrengerő rohanása a' vadászokat is eltipratás veszélyébe döntheti.

Ha a' parttól elég messze távolíthatják őket, emelt lándsával rohannak reájok, és olly helyen igyekeznek rajtok sebet ejteni, hol bőrük kevésbbé vastag; melnek feszített lándsajokat több ízben megforgatják a' sebben, hogy az minél nagyobb és halálos legyen.

A' rozmár vérenek forrósága olly szerfeletti, hogy $3\frac{1}{4}$ hüvelk vastagságú 's a' legedzettebb vasból kovácsolt lándsá, ha az állatnak sebében néhányszor megforgattatik, karikává zsugorodik, és csak legnagyobb erőködéssel kiránt-ható. *) A' lemészárolt állatok halomra hullnak, és a' vérökben fürdő vadászok azoknak alsó állkapczájokat felhásítván, agyarukat kiszedik. Csupán fogaikért öldösnek-le évenként e' szörnyű állatokból 2—4000 darabot; húsup 's bőrük használhatlan. Testeiket az első tavaszi dagály elusztatja, sőt a' vérfürdőnek még csak legkisebb nyomát is elmossa. Következő tavaszon ismet uj áldozatokat küld az éjszaki földszark.

*) Kzen állítás hihetőleg hibás; mert a' vasnak olly lágygyá tételére, hogy azt hajtani lehessen, nagyobb melegség kell, mint minő a' vérben létezik. Spitzberga és Grünland között fogtak ugyan a' Hollandok egy czetet, mellynek testében a' szigony elgörbülve volt; de e' körülményt a' szigonyász a' kötél erejének és nem a' vérenek tulajdonítja; így kell a' rozmároknál is a' vas elgörbülését a' férjfiú kar erejének tulajdonítani.

KÜLÖNFÉLE.
Kirándulás
 mint vidító szer.
 Levélben.
 (Vége.)

Hegyi multságunkat rákászattal fejeztük-be az alattunk csörgedező patakban. Kosarainkat ugyan nem tetéztük-meg, de benne kedvünket még is vidorítottuk, mert föltüzösült képzeletünk hasonlításokat kerített sikra, peldá gyanánt: a' rák-lappangásból afféle lányokat hasonlítottunk, kik többnyire árnyékban lappagnak, de nyelvük a' rák ollójaként irgalmatlan. Megmeg a' rákuszáshoz ama honfiakat hasonlítottuk, kik egy kis nesz által jótérveiktől elijesztetnek, 's azonnal hátrasompolygnak. A' kövi-halhoz ismét a' szilaj leánykát; vizához a' magyarosodásban késő pesti leánykát; csermely buborékhoz a' lepke-leánykát; szerte hangicsáló madarkákhoz a' csalóka leánykát; szendén lengő szellőhez pedig téged hasonlítottunk, édes Ninám, kit jelen volt barátink szintén szelid leleknek magasztaltak, valamint hön szerető bátyád. Lásd Ninám (mit pesti barátneiddel mindegyre tagadtál), a' férfiszív, valamint harc mezejen, úgy vigalmaiban is híven dobog a' valódikedves felé: azonban a' nemes szív csak nemeshez hű. — Ezt megjeleld magadnak!

Rákászatunkat legott esthajnal váltá-föl, 's mi legelégültebb társak vígan robogtattunk-át a' völgy kövecsein, 's kik Pesten szellő ellen bátorban szerettünk kényeskedni, most a' palóczos nagy machina-szekeren kényelemmel repültünk. Egy faluban leszállván, szép jelét láttuk a' falusi jó szívnek. Ugyan is: dalban kiaszott torkunk nedvesítésére meglepőleg kínálkozott egy kas friss szilva, melyet a' falusi menyecske hátán cipelt, kitől mi azonnal vásárolni is akartunk. Egy pár süveget meg is rakott asszonykánk, 's midőn fizetésre került a' sor, pénzünket el nem fogadta a' jámbor nő. — „Hisz' — úgy mond az Isten adta, hogy mi is másnak adjunk!“ — Ninám hallsz-e illyes mit nagy és mivelt világtokban? — Mi természetesebb, hanem hogy mi is hálára és áldására buzdultunk?

Laktanyánkra érkezvén, legtarkább képekben hánytuk szőnyegre e' napi jeleneteinket; mire édes álmomba süllyedtünk. Lankadt tagjainknak be jól esett a' nyugalom!

Reggelünk már kevésbé borús lön; mert azon napra ebresztett, mellyen szétoszlandó vala társaságunk. Földgolyónkon csak minden, 's legkivált a' multság mulandó; 's jó, hogy mulandó; mivel valamint a' multságban vidul a' lelek, frisül a' test: szintén a' hosszan nyuló örömeknek közepette fárad, ronthatja is magát az ember. Mi tehát teljes megnyugvással ettük bucsú-ebédünket, 's szív-szorogató elváltunkban erősen fogadtuk, hogy ugyan e' szíves lakba jövendünk össze még a' f. évi ősszel. — Ha tetszik, tudatni fogom veled őszi kirándulásunkat is.

Nagy paloták hűs árnyai közt is
 Van gyönyör, ám de élet-ölő,
 Künn szabadon lejt, 's változatokkal
 Élteni kedvet az örülő.
 Hát te Ninám illy változatokban
 Éld tavaszod', 's legy böles örülő!

Az izlés sokféle. Az egyesült statusokban néhány nap előtt bizonyos fiatal dáma, egy tekintetben levő ültetvényesnek leánya, egy Négerrel megszökött.

Koros násznép. A' varvillei templomban kevés nap előtt esküdött másodsor hűséget a' 90 éves Gandon nr 85 éves nejének, ki vel már 65 év és 8 hónap óta osztja-meg ez élet örömeit és bajait. A' nősző két öreg még testi 's lelkiképpen ép és egészséges. A' násznép között egy 97 éves aszszony 's a' békebirónak 86 éves helyettese, 's ennek 85 éves neje is jelen volt. Ez utóbbiak már szintén 59 év óta élnek együtt.

EMLÉKMONDÁS.

B a r á t s á g.

A' hiv barátság bár milly állapotjában,
Mint vaskapu-köszál torló hullámokban,
Avagy a' szilárd tölgy dühös viharokban,
Nem inog 's változik szive nagy voltában.

GYÖNGYÖSY után —

Fonák nevelés kezdi a' kevély ifiú tölgynek sudarát elhanyaglani, 's azon ledér oldalnövéseket kényeztetni és hizlalni, mellyek attól az éltető nedvet vonják-el, 's kifejlését hátrálják.

B. JÓSIKA MIKLÓS után —

Szív húrja. Van valamelly húr az emberi kebelben, melly bizonyos személyek által akar csak érintetni; — 's míg egyiknek keze alatt kedves hangokat ad, a' másik csak kedvetlen nyikorgást tud leszedni róla.

VAJDA után K. H. K. J.

Jegyzések az élet könyvéből. A' mit valakinek szemébe mondani átallanál, azt háta mögött se mondd. Olly életszabály ez, melly téged igen sok kedvetlenségtől megóv, 's általa minden jónak bizodalját nyerheted.

Ha tudni akarod, kiben 's mennyire bizhatol, csak arra vigyázz, miképpen viseltetik más közelebbi ismerőseihez szemközt és hátuk mögött.

MATICS IMRE.

Hasonszó-rejtvény.

Kövács nélküle nem lehet,
'S munkát csak rajta csinál,
Hátát üti és pofozza,
Még is mozdulatlan áll.

Pesthez közel van egy helység
Melly e' nevet viseli,
Utja kárral a' sok jámbor
Utast egyre terheli.

CS. J.

Előbbi rejtvény: bűvár.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiaczon alul, a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.